

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četr leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kaj je greh?

(Dalje.)

Ali obrnimo se okrog in pogledamo z nezavezanimi očmi tudi v naša svetišča! Kaj vidimo tu! Nekateri naši dušni pastirji, ki dannadan počenljajo taka dejanja, ki smo jih spredaj popisali, zavživajo dannadan Boga pri sv. maši, a ne vidimo jih nikdar, da bi šli k izpovedi. Greh pa se vendar odpustajo le z odvezo pri izpovedi! Vsaj tako smo se nekaj učili iz katekizma.

Pa čemu se spodlikamo nad tem. Že iz predstoječega kratkega premišljevanja smo lahko izprevideli, da za duhovne in njihove klerikalne pomočnike ni nobeno dejanje nič greh, ako je le njim v prid, korist in veselje, ampak greh in nedopustno ter prepovedano je po klerikalnem pravu vse ono, kar more na kakršenkoli način škodovati klerikalcem in njihovi nikdar polni bisagi!

In prav zato je tudi zelo velik in brez obljube k poboljšanju neodpustljiv smrten greh, ako kdo pri volitvah ne voli duhovnov in njihovih podreptnikov, ampak take poštene in značajne može, ki bi hoteli kot zastopniki in poslanci tudi resnično in odkritosrčno delati za ljudstvo in slovenski narod.

Naprava tega greha je klerikalcem se posebno koristna in reči se mora, da so klerikalci res pravi mojstri, kadar se gre za njihov posveten dobiček. Že Kristus je rekel: «Otroci teme so modrejši kakor otroci svetlobe!» Ako bi požrešni politični duhovni ne razglašali svobodnih in svojevoljnih volitev za

*) Glej šte. 24 in 29 «Gorenjca».

pregrešne in nedopustne, pa bi ne mogli nagnati v državno zbornico takih kimovcev, ki bi jim hoteli zboljšati njihove plače. Zdaj bodo duhovnikom povišali plače, kar bo znasalo na leto čez 9 milijončkov kron, kmetje in drugi davkoplačevalci bodo pa še hujše stokali in še težje sopli pod že zdaj pretežko butaro vsakovrstnih davkov.

Duhovniki so z malimi izjemami že doslej imeli toliko dohodkov, da niso vedeli, kaj bi počeli z denarjem. Živeli so v svojih palačah v vsem razkosju in potratnosti posvetnega življenja s svojimi kuharicami i. t. d., a nazadnje so njim, svojim sorodnikom in raznim klerikalnim napravam zapuščali še ti-soče. Odslej bode njihovo zemeljsko kraljestvo še sijajnejše in še mogočnejše in še ošabnejše in predrznejše bodo nastopali med ljudstvom.

Imenujejo se Kristusove in božje namestnike in v svoji posvetni nadutosti in nečimurnosti zahtevajo, da bi jih vsi ljudje smatrali za take ter se pred njimi slepo valjali v prahu, česar niti Kristus ni zahteval od nikogar. Kristus je bos in v priprosto haljo iz domače tkanine zaviti hodil okrog ter ni imel toliko svojega imetja, da bi položil svojo trudno glavo nanje. Oznanjeval je: «Moje kraljestvo ni od tega sveta» in kakor je oznanjeval in učil, tako je tudi sam delal in živel.

V tem so posnemali Kristusa tudi njegovi apostoli in učenci, ki jih je izbral in odločil, da bodo se po njegovi smrti oznanjevali in širili njegovo vero okrog po svetu. Med temi Kristusovimi izvoljenci pa se je tudi našel

upa — in ljubi. — Gleda vprašuje: «kdaj napoči li priroda, kdaj vstajenja dan . . . ?!»

Vidi izza višin ideale, vidi trumo ubozih, suhih, jetičnih ljudi; vidi trpina s spačenim obrazom in z žuljavo dlanjo, — gleda in ne jame gledati jih — strmeče i one po idealih, po svobodi, po prerodu.

Smrtno tišino sniva vsemir, . . . a že se dviga tam na obzoru, vzdiguje se, širi in pada. — Kaj snivaš duša po idealih, — glej! rantonili so daleč tam v vsemiru in črna počast iz zatona jih je pograbila s svojimi železnimi, poželjivimi kremplji ter jih ugonobila za vedno . . . Kje so sedaj tvoji ideali!?

Velika svinčena masa se je vsula po mojem idealu in pogrezala se je vedno nižje in nižje v globeli, v blato . . . Zazeblo ga je hudo, hudo v dno duše . . . Potepali so vso njegovo mlado, vročo ljubav, njegovo srečo. Svali so ga in ga gazili po blatu ter ga

eden, ki menda ni imel prave vere v Kristusa, ampak mu je bilo več za pest srebrnjakov kakor za njegove nauke in izglede. Ta grdi posvetnjaški lakomnež je bil Judež Iskarjot, ki je izdal in prodal Kristusa v smrt njegovim najhujšim sovražnikom za 30 srebrnjakov.

Konec prih.

C. kr. kmetijske družbe kranjske delovanje l. 1904.

Glavni odbor te družbe nam je poslal naslednje poročilo:

Leta 1904 je imela družba 5988 članov, torej za 787 več kakor leta 1903. Letos, to je l. 1905, je pa k družbi pristopilo 943 novih članov. Ker se glavni odbor strogo drži načela, da le tiste smatra za družbene člane, ki dejansko plačajo letnino, zato odpade vsako leto nekaj članov, a vzlic temu se je nadejati, da bo družba prav kmalu štela 7000 članov. Člani so bili razdeljeni v 130 podružnic. Od lanskega občnega zbora sem so bile na novo ustanovljene podružnice v Adlesičih, Črmošnjicah, na Sveti Gori, v Motniku, v Podzemlju, v Trojanah in v Veliki Loki. Po nadomestnih volitvah na občnem zboru dne 14. julija l. l. so bili v glavnem odboru tile gg.: Deželni glavar Oton pl. Detela, predsednik; Francišek Povše, ravnatelj i. t. d., podpredsednik; Anton grof Barbo, graščak v Rakovniku; Vencel Goll, c. kr. višji gozdarski svetnik v Ljubljani; Henrik baron Lazarini, graščak v Smedniku; Josip Lenarčič,

onečastili . . . Zastudili so se mi oni ljudje, ki pljujejo na lasten grob, kojih neutošena strast razjeda mozeg. dela brazgotine pod izbuljenimi očmi z velikimi izdolbenimi jamami. Pomilujem te napokretine z nizkim čelom, s tostim vratom, s skrivljenim hrbtom in z odrevenelimi udi, upadlih lic in mrtvih eksistenc, zakaj kužni so in bolezen razjeda njihovo dušo . . .

Ubogi narod! Ne vidiš li one svinčene mase na obzoru in onih kretinov kužnih, bolnih misljenj?! Toda suha izključena postava našega trpina steza žuljavo dlan in topih oči pričakuje idealov; na zabrknelih, bolesti in stida tresočih se ustnih pa mu počiva znojna grenka solza. — V blatu si, uboga duša, odrezali so ti peruti in dvigniti se ne moreš, — le nejasno seva izza holmov liki up na prosvitljenju bodočnosti . . .

Videl sem ga, takozvanega «voditelja naroda slovenskega», okroglozlatih lic, ligvor-

PODLISTEK.

Poletni sen . . .

Fantazija. José de Jearneaux.

Snivam . . . In duša se poglajblja v nedogledne visočine, potaplja se v zrcala življenskih senc v globine človeških čuvstev, njegovega mišljenja in stremljenja . . .

Pa poletava ona na zefirno lahkih krilih daleč . . . daleč, tja v višave stremljenj in idealov. Ona se vzdiguje liki ideal, odet v lahne, prozorne, balzimirane tančice ip rožnata belina odseva od njene polti. — Vedno viša in višje se vzdiguje. Miljarde zvezd in solncev jo obseva in vedno intenzivnejše so njene konture; kakor iz dolomitskega marmora izklesana je njena figura; milijarde zlatih pramenov se odbijajo ob njeni, madonsko beli polti . . . In ona, ideal sam; stremi,

tyorničar in predsednik trgovske zbornice na Vrhniki; Leopold baron Liechtenberg, graščak v Jablah in deželni poslanec; Alojzij Pavlin, c. kr. višji živinozdravnik v Ljubljani; Frančišek Pavlin, c. kr. višji inženier v Ljubljani; Josip Pogačnik, posestnik v Podnartu ter deželni in državni poslanec; dr. Tom. Romih, učitelj meščanske šole in župan v Krškem; Viljem Rohrman, pristav deželne kmetijske šole na Grmu; dr. Maks pl. Wurzbach, advokat v Ljubljani in Janko Zirovnik, nadučitelj v Šent Vidu.

Družbeno delovanje v letu 1904 je bilo urejeno, kakor pravila predpisujejo, na podlagi sklepov odborovih sej, ki so se redno vršile in so zapisniki objavljeni v družbenem glasilu. Tekoča opravila je opravljalo tajništvo dogovorno s predsedstvom ter jih je reševalo v smislu sklepov glavnega odbora. Vložni zapisnik izkazuje 1904 leta 1023 strogo uradnih dopisov; poslovnih števil pa izkazuje 25.656. V družbeni pisarni, ki jo vodi družbeni ravnatelj, sodeluje poleg njega še: 1 tajniški pristav, 1 pisarničar, 1 skladiščni uradnik, 1 knjigovodkinja in 1 pisar. Šest družbenih uradnikov in dve slugi so dobili l. 1904, 12.174 K plače.

O delovanju podružnic bodi naslednje omenjeno: Podružnice, ki jih je bilo, kakor omenjeno, 130. se nahajajo po vsi deželi ter so družbi glavna moč. Ker so podružnice tako urejene, kakor zahtevajo razmere, lahko zelo pospešujejo družbene namene, zakaj one lahko postopajo kakor samostojna društva in dobivajo podpore iz javnih zakladov. Družbena članarina znaša 4 K na leto; polovico je dobi glavni odbor, da članom brezplačno pošilja uradno glasilo, druga polovica pa ostane podružnicam, da imajo sredstev za svoje potrebe, če ne vzamejo za nadomestek sadnega drevja. Naša družba je torej edina v Avstriji, ki za svoje poslovanje nič ne jemlje od letnine članov, čeprav zato ne dobiva nobene državne podpore. — Z dohodki iz članarine, vsled česar so podružnice nekaka samostojna kmetijska društva, potem z državnimi in deželnimi podporami, ki jih podružnice dobivajo v določene namene, lahko uspešno delujejo ter družabnikom v resnici koristijo. To dejstvo je zato posebno važno, ker mora družba računati domačega s samimi kmetijskimi posestniki. Zadnja tri leta glavni odbor sicer

janskih oči in rujavkasta brada je pretvezala fanatični, kretinski obraz. Telo izžeto, izsesano krvi, stal je tu, za njim pa truma vdanih ovčic ter klical: «Za menoj, tu je pot do odrešenja!» —

— Ubogi narod! Razgalil bi si prsi ter bi se dal v jed tem pijavkam zate, a dušo naj bi mi pustili, delo in moč, telo pa naj bi ginilo s teboj, da bi mi tvoji trdi, krvavi žulji skopali jamo ter me zagrebli. Pustili pa naj bi jo to mojo ubogo, jetično dušo in jo ne gazili v blato . . . Ona pa poljubuje odpadke, ki se drže klevetnikove pete; ali te ne skele že usta od njegovih sunkov! . . .

Kakor groblja kamena in pusto je to tvoje življenje, polno umazanih, nečistih posod in spomin, kakor neznosna peza neudusenih strasti in perečih občutkov, kakor hrepenjenje po daljnem, nedosežnem, po upu, ki je plaval v zadnjem neglenem jutru, ki pa si je razbilnil v milijarde nešteti solza ter bil uničen za vedno . . .

* * *

ni mogel podružnic uspešno podpirati, zlasti ni mogel dajati podpor za napravo skupnih strojev, ker je v to svrhu odpadla deželna podpora.

Družba je mnogokrat mogla uspešno delovati le s pomočjo svojih podružnic, posebno pri pospeševanju sadjarstva, vinstva, pri porabi skupnih kmetijskih strojev in pri skupnem naročanju kmetijskih potrebščin.

Podružnice imajo sedaj 28 drevesnic, ki vsako leto v svojem kraju oddajo lepo število sadnih dreves, pa jih bodo oddale še po več, kadar se popolnoma razvijejo.

Posebno moramo poudarjati delavnost kmetijskih podružnic pri novem zasajanju vinogradov, pri čemer sta jih krepko podpirala c. kr. deželna vlada in pa deželni odbor. Leta 1904 je imelo trtnice 20 podružnic v obsegu 15 ha. 5 izmed teh trtnic dobiva redno večje državne in deželne podpore, tako da se lahko smatrajo za okrajne trtnice. Mnogo trtnic ima tudi vzorne vinograde.

Za skupno porabo so podružnice imele blizu 200 kmetijskih strojev, in sicer čistilnikov (trajerjev), travniških bran, mlatilnic i. t. d.

Razen teh strojev imajo nekatere podružnice naprave za porabo sadja, in sicer mošarnice, priprave za kuhanje sadnega žganja in sušilnice. 5 podružnic ima svoja poslopja.

Odkar je družba začela priskrbovati kmetijske potrebščine, imajo podružnice nalogo naročiti skupno, da se s tem zmanjšajo prevozní stroški; pa tudi plačevanje se jim v ozira vrednih slučajih olajša. Dalje prih. meseci je šel nek kmet v posojilnico, da bi

Dopisi.

Iz Stare Loke. Hranilnica in posojilnica v Stari Loki je prav lahko ponosna na svoje «uzorno in točno» poslovanje! Kakor običajno pri vseh enakih klerikalnih podjetjih na deželi, tako tudi pri tej «sparkasi» vodi celo poslovanje domači kapelan. Za izgled drugim posojilniškim funkcionarjem, ki hočejo veljati kot «dobri», naj bi služil starološki kapelavoditelj, ki izpolnjuje svoje dolžnosti — izborno! Le škoda, da ima ta uzorni «uradnik» tako smolo ia sicer ravno takrat, ko ga kdo išče v posojilniški pisarni radi opravkov. Takrat namreč ga gotovo ni dobiti! Pred osmimi

Neusmiljeno ti peha kruta usoda tvoj čolnič življenja z jeklenimi prsti ob čeri ter te izkuša utopiti . . . Tako sam, popolnoma osamljen in tuj samemu sebi, brez prijateljev, brez pomoči stojiš nad globino in jo prosiš, naj te vsprejme; sam pa nimaš toliko moči, da bi skočil v nirvano, da bi zaznival smrti sen. Moreče misli ti vstajajo, porajajo se zvečer in zjutraj vsako uro in ob sleherni minuti, ter ne ugasnejo. Kakor stekel pes se klatiš okoli, duša ti krvavi in človek stoji na pragu s polenom v roki ter grozeče preti s pestjo . . .

Pa se klati ubogi pes in voha po vasi, voha po okolici, išče — in zavoha dim po masti zaduhlega, ki se kadi iz orjaskih farovskih kuhinj, peni se ubogi pes ter postane stekel od glada, od slasti vonja in poželjenja, zakaj sosedova mati neso tolsto puro, obdelanc z jajci velikimi in malimi; prijetno se širi vonj od velikega kosa surovega masla na širokem belem krožniku; psu se vzbulijo oči in srce si poželi . . . ah, tako zelo poželi ono puro z jajci in maslenega kosa. Pa prinese

plačal obresti za svoj dolg. Reklo se mu je, da ni doma kapelana, ki bi imel napraviti račun. Ker je pa kmet ravno imel pripravljen denar za obresti, pustil je v pisarni knjižico in desetak ter odšel. Teden pozneje se je zopet zgledil v posojilnici, toda račun se ni bil napravljen, kajti našel je knjižico z desetakom tako, kakor jo je zadnjič pustil. Na zahtevo, da hoče plačati dolžne obresti, izračunali so mu, koliko bi morale znašati obresti, ki so mu jih zaračunali iz desetaka. Na to je kmet odšel, a pustil je knjižico še v pisarni, da mu ob priliki vpišejo vplačilo. Te knjižice pa še danes nima, temveč počiva v posojilnici, kje med razmetanimi papirji! — V nekem drugem slučaju pa si je neki drugi kmet izposodil v navedeni «sparkasi» celih 200 K. Ob času, ko zapadejo v plačilo obresti, nesel je iste plačati, a glej, kapelana ni bilo doma, zato je moral oditi, ne da bi kaj opravil. Šel je potem kmet drugič v posojilnico, celo tretjič in četrtyč, pa vedno zastoj! Kapelana ni bilo doma in tudi nobenega drugega, da bi izračunal in vzel plačilo za obresti. Med tem časom pa je kmet dobil opomin, da mora plačati obresti, ki so na dolgu! Umevno, da je taka nemarnost razburila celo pohlevnega kmetiča, ki si je na to pomagal na drug način. Preskrbel si je drugod denar in plačal svoj dolg pri uzorni «sparkasi». Menda ga ni človeka, in naj je še tako zabit, da bi rad plačal poleg obrestij še stroške opominov, ki jih drugi zakrivijo. — Kdor torej hoče voditi opravila pri denarnih zavodih, naj se ne vozi vedno okrog, ker ubogvi zadolženi kmet ne more plačevati stroškov in vrhu vsega še zapravljati dragoceni čas za nič! Pa tudi malo manj «korajžen naj bode, ker v takem stanu ni mogoče vselej prav in gladko računati. Sapienti sat!

Riegerjeva odhodnica. — Demonstracije.

Iz Tržiča, 28. avgusta.

In šel je. Zapustil je naš trg mož, kate-rega bomo pogrešali še dolgo. Kako tudi ne? Saj si je pridobil nevenljivih «zaslug» za Tržič in sedaj se ovija njegove glave velikansk lovorjev venec in čaka ga plačilo v podobi častne diplome. Zaslužil si jo je, saj še v

grbasta kmetica, vdanih lic, zvestega čela, ono veliko tolsto puro k razsečnim vratom in čokasta kuharica ji potegn s svojimi debelimi rokami košaro iz rok ter jo odnese z besedami: «Lepo dišeče maslo, tolsta pura, pa se nas še kaj spomnite» — odide k široko-plastnemu štedilniku. Iz nasprotne strani pa se privali ogromno velika, zaslišena mast tako hreščeče, kot stare polomljene orglje provinjskih cerkv z nešteto disonancami. — Počasi so se premikala debela stegna po kuhinji, prijele z obilno roko puro, jo dvignile kvisku; čokasta masa pa se je razblinila v nenormalno bliščečo in težečo se luno, sivkastočrne škrbine pa so grozile ter poželele pohrustati puro z jajci in jajčkami . . . Smrdeča sapa pa je vela okolu velike glave kuharice; leva roka je butnila z vso težo na predpasnik ter gladila nizdolu . . . — Stemnilo se je gladnemu psu pred očmi in žalostno cvileč je obliznil tolsto roko; ona pa ga je s tiransko neusmiljenostjo udarila ter sunila proč . . .

zadnjem trenutku ni pozabil Tržiča in si stekel zanj zaslugo, ki je krona vseh zaslug: odšel je.

Pretekli ponedeljek se je poslavljajal od nas «velezasluzni», «častivredni» gospod častni občan trziškega mesta, ravnatelj in psevdoinženir Šimen Rieger. Tržičani se dobro zavedajo «zaslug», ki si jih je pridobil Rieger za mesto, in poslovali so se od njega na način, ki je bil najbolj umesten in ki je pokazal, kako je bil mož priljubljen. Ze v soboto in nedeljo se je šepetal, da pripravljajo naši Nemčki Riegerju odhodnico, govorilo se je o podoknici, o slavnostnem izprevodu po Tržiču i. t. d. A «slučaj» je nanesel, da se je v ponedeljek že ob osmih nabralo na trgu na stotine slovenskega prebivalstva, ki je željno in nestrpnostno pričakovalo napovedane serenade. In pogled na to maso slovenskega občinstva je najbrže na nemskutarke živce vplival toliko, da jim je padlo srce v hlače, kajti napovedana serenada je izostala. Ob devetih smo videli slavljence, viteza žalostne postave, ki se je tiho in prihujeno plazil ob hišah do Lončarjeve gostilne, kjer je bila «slavnostna» večerja in «koncert». Ta netaktnost od strani Nemcev, da bi se slavila odhodnica tako «uglednega» moža na tak poniževalen način, pa je slovensko občinstvo ogorčilo do skrajnosti in poskrbelo se je, da se mu je napravila serenada, ki bo Riegerju najbrže še dolgo smela po kosmatih ušesih. Na enem koncu trga se je oglasila piščalka, kateri je kmalu sledila lesena trobentica, druga piščalka in tako dalje toliko časa, da se je v kratkem času zedinilo več kot sto piščalk v krasno ušesa glušečo harmonijo, katero je spremljal s svojim globokim basom kravji zvonec. Serenada je trajala brez presledka od devete do enajste ure, vmes pa so se čuli razni pomembni vzkliki: «pereat, Rieger», «abcug, Rieger», «fej, Rieger», ter običajni «nazdar» in «živio» klici. Ob enajstih se je zapela pred Lončarjevo hišo za slovo še «Hej Slovani», na kar se je občinstvo mirno razšlo.

Ali čujete, gospod Rieger? «Abcug, Rieger», «pereat, Rieger», «fej, Rieger» to so take moralne klofute, ki Vam jih je dalo občinstvo, da si lahko mislite, kako ste priljubljeni, da se ne morete prav nič ponasati na svoje častno občanstvo. Postali ste častni občan po katoliško-zvičajni volji gospoda Gassnerja in njegovih vrednih sodrugov, občinstvo pa Vas zaničuje in sovraži iz dna srca. Če imate sploh se trohico časti v sebi, mora Vam to, kar ste doživeli v ponedeljek zadostovati; in apelovali bi na to trohico časti, da odstopite od častnega občanstva. Pa prepričani smo, da tega ne boste storili.

Drugi, ki je dobil moralne klofute, je pa tovarnarin velikopobožnjak Gassner. On je predlagal Riegerja častnim občanom, on je slavil njegove zasluge, on je v občinskem zastopu pripovedoval bajko, kako priljubljen je Rieger. No, o tej priljubljenosti se je prepričal v ponedeljek. A poravnati imamo še nekaj tem gospodom. V svoji veliki krščanski ljubezni do bližnjega in spoštovanja do nas Slovencev je izustil besede: «Trebaj jim dati le sodček piva, dve steklenici konjaka in košaro žemelj, pa bo mir.» Poskusili bi bili, gosp. Gassner, in prepričali bi

se bili lahko v drugič, da trziški Slovenci nismo tako podkupljivi kakor n. pr. celjske barabe. Dobro vemo, da je Vasa krščanska navada z denarjem doseči to, česar Vam drugim potom ni mogoče. Upamo vsaj, da Vam je še v spominu, ko ste ponujali bralnemu društvu 300 gl. beritristo goldinarjev za to, da se iz društva odstrani «Slov. Narod». Kdo Vam je šel takrat na limanice? Kdo Vas je poslušal takrat, čeprav so bili v društvu ravnotako sami delavci? Mi ne potrebujemo Vašega piva in žemelj, povisajte rajši plače svojim uslužbencem, da bodo mogli se vsaj pošteno preživljati. Potem se lahko oglasite zopet in predlagate častnim občanom kitajskega cesarja, ki ima ravno toliko zaslug za Tržič, kakor poslednjikrat imenovani častni občani. In tudi to se še lahko skuha v Vaši trdi tirolski glavi. Posledic svojega predloga o častnih občanih niste premislili, hoteli ste Slovence ponagajati, kakor ponagaja šolarček učitelju. No, šolarček je tepen, Vi boste pa občutili leskovko na drug način. Do tedaj pa z Bogom!

Konstatirati moramo pa, da je bila demonstracija povsem veličastna, da se ni primerila niti najmanjša nerednost, čemur dokazuje, da poklicano orožništvo ni imelo nobenega povoda intervenirati. Demonstrantje so bili vsi trezni, česar o v Riegerja zaljubljenih in slavečih ga ne moremo trdit. Bodite uverjeni, gospod Rieger, da nam ostanete v tako milem spominu, kakor se to spodobi posili-častnemu občanu, ki častnega občanstva ne zasluži. «Srečno» pot!

Trziške novice.

— Po demonstraciji v Tržiču. Nasi Nemci iščejo, kje bi dobili provzročitelja in voditelja zadnjih demonstracij, dasi prav dobro vedo, kdo je. Ker pa temu ne morejo do živga, poizkušajo zvreči vso krivdo na čisto nedolžne osebe. Pred vsem so se spravili na neljubega jim notarja gospoda Fr. Štupico, seveda samo raditega, ker je Slovenec, in ker je premoški, da bi trobil v Gassnerjev rog. Da je to resnica, pričajo besede, ki jih je izustil Gassner na Riegerjevi odhodnici: Ich werde alle meine Kräfte einsetzen, dass der Notar von Neumarkt wegkommt. Wenn ich und der Mally ihm keine Arbeit mehr geben, so muss er verhungern.» Prav krščansko-katoliško! Kakor smo se informirali pri gospodu notarju samem, ne misli on zapustiti Tržiča se tako kmalu, ker njegova naloga, ki si jo je postavil, še daleko ni izpolnjena, pač pa je v najlepšem tiru. Slava mu!

— Gospod Friderik baron Born pri sv. Ani nad Tržičem je daroval za trziške reveže sto kron iz samega veselja, da diha sedaj po Riegerjevem odhodu zopet čist zrak. Ker vemo, da se mu županstvo ne bo zahvalilo za ta velikodušni dar, prevzeli smo mi ta čin hvalečnosti. Srčna hvala!

— Varujte se! Po Tržiču se je raznesla vest, da nagovarja veliki «prijatelj» Slovencev in «mož-beseda» tovarnar Goecken druge tovarnarje, naj odpuste vse delavce, ki so se udeležili demonstracij. Se je pač preobjedel slovenskih žuljev. Vendar pa moramo dotične gospode

svariti pred vsakim nastopom proti delavcem, ki so s svojo udeležbo storili le svojo narodno dolžnost. Čim zremo le za en slučaj, pripravimo tak vihar, da jih bo holela glava, kakor morebiti še nikdar. Torej — varujte se!

— Javna telovadba trziškega Sokola je minulo nedeljo uspela nad vse pričakovanje dobro. Vidi se, da telovadba napreduje, čeprav trziški Sokol nima lastne telovadnice. Udeležba je bila pri telovadbi ogromna in vidi se, da občinstvo z zanimanjem sledi sokolskemu napredku v Tržiču. Čistega dobička se je doseglo okrog 150 kron, ki se porabi za napravo nove sokolske telovadnice.

— Ustanovila se je v Tržiču nova trziška posojilnica, ki ima svoj sedež v Tržiču in ima namen izboljšati gospodarske razmere vseh svojih članov. Člani prvega upravnega sveta so: Riko Mally, posestnik v Tržiču; Ivan Aljančič, posestnik v Križih; Josip Šter, gostilničar v Tržiču; Rajko Pollak, posestnik v Tržiču; Josip Primožič, posestnik na Pristavi in Matej Rozman, posestnik in trgovec v Tržiču.

Dolenjske novice.

— «Dolenjski Sokol» v Novem mestu. Dočim po Gorenjskem vedno ustanovljajo nova sokolska društva in se prirejajo izleti, spi na Dolenjskem edini «Sokol». Ta ima nalogo celo Dolenjsko buditi in navduševati, delati izlete ter tako vcepjati v mlada, dovezeta srca ljubezen do telovadbe in vzvišene stvari sokolske kakor tudi do narodnosti. To kaže tudi ime «Dolenjski Sokol». Pred leti je včasih še nastopil, toda že takrat se je videlo, da se njega vrste redčijo. Da vlada mláčnost in nebržnost za «Sokola» nekaterih oseb, kaže naslednje: Pred meseci je pristopilo k «Sokolu» do petnajst novih članov — same mlade moči — nadejaje se, da bodo mogli telovaditi ter tako krepiti svoja mlada telesa. Plačali so parkrat članarino, ker pa ni bilo telovadbe, so odstopili za toliko časa, dokler ne bo zopet telovadbe. Večina mladeničev in dečkov sploh ne ve, če je tu kako telovadno društvo. In vendar je treba najprej širiti zanimanje za sokolstvo v mlada srca. Da si opomore v denarnem stanju, naj povisa začasno članarino od 60 vin. na 1 K — kot sedaj «Gorenjski Sokol» — ter naj pošlje rodoljubom v dolenjskih mestih poziv, da naj pristopijo kot podporni člani. — Tako bo zopet dosegel svojo prejšnjo veljavo in mogel pokazati, da stremi zopet za visokimi cilji sokolskimi. Drugič pa je treba «Dolenjskemu Sokolu» tudi energičnega voditelja ali načelnika, ki bo z jekleno disciplino zopet spravil telovadbo na pravi tir. Bajje pride v kratkem času g. G., v katerega stavijo «Sokol» vse svoje upanje. Tebi «Dolenjski Sokol» pa kličemo: «Zdrami se in stremi zopet za onimi cilji, za katerimi si že stremil in glej, da boš čez dve leti dvajsetletnico svojega obstanka nad vse sijajno praznoval!»

— Orožniška surovost. Čuden slučaj se je prigodil pri Zagradcu v fari Ambrus. Kmet Anton Mugič je bil obtožen, da je «Raubschütz». Ravno je kosil s sinom na travniku, ko priteče žena povedat, da so na domu orožniki. Vsi trije se nato urno napotijo domu. Doma zagleda kmet dva orožnika z županom. Eden orožnikov zahteva od njega tri puške. Na njegovo zatrdjevanje, da nima pušk, ukleneta orožnika moža, ženo, hčer in sina,

červavno je župan trdil, da so posteni ljudje. Vkljenjence so vodili od sobe do sobe in preiskali vse kote. Pri tej preiskavi je prerezal po dolgem posteljno blazino in tudi drugače pripravil ljudem truda in škode. Orožnik je naznanjen.

Kako se ravna s kmetom?

Piše Franc Meglič.

Brod pri Novem Mestu, konc. avgusta.
(Dalje.)

Kako se ravna s kmetom? Tako, da, kadar še predno se začne govoriti o tem, mora že tudi začeti — nehati. To je sicer žalostno za nas, ali naš oča župan že skrbe za to, da je to »žalostno« tudi — res. In zakaj vse to? Podati sem Vam hotel resnično sliko o naši lanski toči, o naših razmerah, in kako se nam je razdelila podpora. Pripomnil sem že prej iz početka, da če bi se bil pri vsem tem kaj nevedoma zmotil, sem pripravljen rade volje popraviti ali preklicati. Seveda, če se ne dokaže in sicer stvarno dokaže, da moja trditev ni resnična. Vso zadevo opisal sem dosedaj kolikor mogoče brez osebnih dotikanj. Prišel sem pri tem iz posebno velikega respektja pred našim očetom županom, kar se tiče njegove osebe le do njegovega rejnega trebusčka, nič dalje, nič višje, nič nižje; in ker nisem k temu rejnemu trebusčku ničesar pomagal in me sploh malo briga, sem ga tudi le na rahlo — potipal. To je bilo vse. Ali pogledjte, moji dragi tovariši, kaj se je nato zgodilo? Čujem, da ljudje pripovedujejo, da je g. Štembur vse, kar kdo hoče: liberalce ali klerikalce, kakor mu bolj nese. V Ljubljani drži več na liberalce (doma pa bolj na klerikalce, ker ti bolje »cehajo«), zato je najprvo pisal ali pravzaprav pustil pisati v »Narod« čez me. Meni se jako čudno zdi, zakaj se je on pravzaprav že sedaj oglašil, ko mu še nisem stopil na kurja ušesa. Vsaj je bilo vse, kar je bilo sedaj pisanega, splošno omenjeno, in če bi imel kdo proti temu kaj ugovarjati, bi imelo kvečjemu le županstvo, ali glavarstvo kak povod, ali da se kak Štembur skriva za hrbet »več občanov«, to je jako sumljivo. Mož mora v tej zadevi imeti prešmentano slabo vest, da se je začel že sedaj sam zagovarjati, ko še niti ne ve, kaj mislim pravzaprav še vse spraviti na dan. Kdo je zahteval njegovega pojasnila? Nihče, vsaj nihče cenjenih bralcev »Gorenjca« — o tem sem prepričan — da ne. Ali da se je sploh oglašil še pred časom, to še ni največji čudež. Največji čudež je pač ta, kake nesramne in podle lazi se čitajo v dotičnem »Narodu«. Laži velike, kar se tiče vsebine same, in še večje, kar se tiče nesramnega napada na mojo osebo. Konec prih.

Tedenski politični pregled.

Sklicanje državnega zbora in deželni zborov. Po dosedanjih dispozicijah — kar pa seveda zmešnjave na Ogrskem lahko še vse prevržejo — se skliče državni zbor koncem meseca septembra. Zboroval bo le dobrih 14 dni, da uredi potrebno glede skupnih zadev ter reši predlogo o italijanskem vseučilišču. Sredi meseca oktobra se državni zbor odgodi ter se skličejo deželni zbori k enomesečnem zasedanju. Ako se skličejo tudi obstrukcijski deželni zbori, je seveda odvisno od jamstva, ki ga dajo vladi nemirni elementi.

Dopolnilna državnozborna volitev v celovško-velikovskem okraju je razpisana na dan 10. oktobra t. l. Dočim se Nemci pripravljajo na vse kriplje, da pomorejo nemškemu kandidatu do zmage, se Slovenci ne ganejo, da bi postavili kakega uplívnega in zmožnega kmetkega kandidata, ki bi v tem okraju lahko prodr. Slovenski Korošci, na noge!

Nemiri na Ruskem. Dne 25. m. m. je policija odkrila pri nekem predmestnem starinarju v Varšavi veliko izdelanih bomb in zalogo razstreljiva. Starinarja so zaprli. Našli so pri njem nevarne spise. — V Lodzu so zaprli 150 oseb. — V Sokolovem so ustrelili okrožnega policijskega načelnika na cesti. Napadalec je ušel. — Dne 20. m. m. se je razpočila pred mestno hišo v Radomu bomba, ki je podrla steno. Ranjenih je bilo več: prehajalcev in policistov. Napadalec so ušli. — Obsedno stanje so proglasili za odeskí okraj.

Srbski prestolonaslednik se proglasi polnoletnim, in sicer se to zgodi z velikimi slavnostmi, ki so proračunjene na tri dni.

Ločitev Norveške od Švedske. Za obravnave med Norveško in Švedsko sta že obe državi imenovali delegate, večinoma ministre in predsednike zbornic. Ako se proglasi Norveška za republiko, postane njen predsednik najbrže dosedanji ministrski predsednik Mihelsen, ki je duša vsega gibanja.

Rusko-japonski mir. Končano je strasno klanje na Daljnem Vstoku in zaključeno je eno izmed najbolj krvavih poglavij svetovne zgodovine. Iz Portsmoutha je došlo poročilo, da se je doseglo v konferenci dne 29. m. m. popolno sporazumljenje o vseh vprašanjih. Sedaj sestavljajo besedilo mirovne pogodbe. Mirovni pogoji so naslednji: Rusija ne plača nikake vojne odškodnine; otok Sahalin se razdeli in dobe Japonci južni del, severni del pa morajo vrniti Rusiji, ne da bi jim Rusija zato plačala kako odškodnino; Japonska se odpove svoji zahtevi, da se ji morajo izročiti v Aziji internirane ruske vojne ladje in odpove se zahtevi, da sme Rusija imeti v Aziji le omejeno število vojnih ladij; za prehranjenje ruskih jetnikov povrne Rusija Japonski dejanske stroške; Rusija cedira Japonski najeminske pravice do polotoka Sahalina, povrne Mandžurijo Kitajski in pripozna Japonski protektorat nad Korejo; železnica južno od Harbina preide v japonsko upravo; Japonska dobi pravico ribariti v sibirskem morju severno od Vladivostoka in odpre svoje pristane svobodnemu trgovinskemu prometu.

Novičar.

Osebné vesti. Gospod Ernest baron Schönberger, dosedaj c. kr. deželnovladni tajnik v Kranju, je imenovan voditeljem c. kr. okrajnega glavarstva v Kamniku. — Kamniški okrajni glavar pl. Cron je imenovan deželnovladnim svetnikom in voditeljem okrajnega glavarstva ljubljanskega. — V Kranj je prestavljen deželnovladni tajnik Karel Ekel iz Kočevja. — Profesor Makso Pirnat iz Idrije pride v Kranj. — Dr. Jakob Žmave gre iz Kranja v Ljubljano. — Suplent v Ljubljani, Jožef Bučar je imenovan pravim učiteljem na kranjski gimnaziji. — Suplent Jakob Tršan iz Kranja pa pravim učiteljem za Ljubljano.

Učiteljska imenovanja. Na trirazrednico v Koprivnik pride izprašana učiteljska kandidatinja gđc. Kordon namesto v Srednjo vas premeščene stalne učiteljice gđc. M. Gorjanec.

— Imenovan je provizorični učitelj g. Franc Bratoš v Kamniku provizoričnim učiteljem v kočevskem okraju.

Pozor! Odbor zveze slovenskih odvetnikov nam piše: Med širšim občinstvom se vedno vlada napačno mnenje, da se s kako pritožbo pri oblastih več doseže v nemškem, kakor v slovenskem jeziku ter se vsled tega vlagajo posebno na centralne urade vloge v tujem jeziku. Na ta način sami zapostavljamo svoj jezik in se ni potem čuditi, če nam oblasti večkrat odgovarjajo v nemščini kakor v slovensčini. Vloge na ministrstva se morajo principijelno vlagati v slovensčini. Ministrstvo mora potem samo skrbeti za porabne prevode ter nastaviti vsled tega v svojih uradih slovensčine zmožne uradnike. Občinstvo pa se opozarja, da naj vsako zaposlavljanje slovenskega jezika nemudoma prijavi z upošiljaljivo dotičnih uradnih resitev ter potrebnimi prilogami društvu »Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani«, ozir. na naslov predsednika dr. Karla Trillerja, odvetnika v Ljubljani, ki redigira brezplačno vse potrebne pritožbe v čuvanje pravic slovenskega jezika ter jih vlagati v rešitev na kompetentna mesta.

Gospod kustos dr. V. Šmid je minulo sredo, 30. avg. na antropološkem kongresu v Solnogradu obširno in temeljito razpravljal o znamenitih zgodovinskih najdbah v Kranju. Zastopal je svoje mnenje, da je bilo prostrano grobišče v Lajhu langobardsko.

Besniški Medved je zopet delal čast svojemu imenu. Ono nedeljo enkrat ga je nek pijanček, ki se je vsled preobilo zaužitega jeteruša komaj še držal na nogah, pozdravil kolegijalno: »No, kva s' pa ti za en pvašar?« Hudi Medved, ki ni prijatelj dolgih procedur in ne mara iskati časti pred sodiščem, si je poiskal zadoščenja takoj sam. Šapnil je pijanca pod rebra, da se je kar zleknil po tleh. Korekcijonirani revež je sele takrat spoznal, da ima pred sabo svojega župnika. Strah ga je takoj streznil in prosil je fajmoštra odpuščenja. Medvedov France mu je velikodušno odpustil, potem pa, vseleže se svojega junškega čina, ponosito odkorakal v farovž. Od tedaj Medvedov ugled v Besnici raste rapidno. Mali France se tega zaveda in sedaj stopa tako pokonci, da je res videti nekoliko večji. Čestitamo besniškemu župniku, prečastitemu gospodu Francetu Pokornu, vulgo Medvedu, na tem odločilnem nastopu in ga za jednake slučaje priporočamo njegovim visokočastitim sobratom v posnemanje.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Sedaj se pobira za prvo polletje za električno razsvetljavo v Kranju. Kakor je vsakemu znano, elektrika prvega polleta več mesecev ni godela, zato se — kakor čujemo — več strank brani plačati elektriko za celo polletje, kar je popolnoma upravičeno. Zatorej pozor!

Cirkus Lipót. Minuli ponedeljek in torek se je mudil pri nas v Kranju sloviti skandinavski cirkus Lipót. Vkljub neugodnemu vremenu je bil zlasti prvi dan cirkus do zadnjega prostorčka poln. Navzočih je bila lahko rečemo okrog 1000 ljudi. V Kranj pride le malo takih cirkusov, ki bi tako glede raznovrstnosti programa, kakor tudi glede proizvajanja dosegli popoln uspeh. Iz Kranja je odšel cirkus v Beljak.

Kranjski »Savani« prirede dne 7. t. m. v prostorih kranjske narodne čitalnice zabaven večer s sledečim vspremdom: I. Variete-večer,

1. Mladi vojaki, koračnica, Parma. 2. Potpuri iz opt. «Legionariji», Parma. 3. a) «Resni glasovi», komp. Krakovski; b) «Kam», komp. Vilhar. 4. «Stava», šaljiv prizor iz visokosolskega življenja. 5. Triglavske rože, valček. Parma. 6. «Bucek in Buca na Dunaju», šaljiv prizor. 7. Potpuri «Slovenske pesmi», Wlassak. 8. «Prvič pri fotografu», šaljiv prizor. 9. «Kdo more to zahtevati», komp. Zelenogorski. (Pridrjuje se premenitev vspeveda.) 11. Ples. Začetek ob poldevetih zvečer. Vstopnina za osebo 1 K, za rodbino 3 K. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Prebitek je namenjen društvu svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju. Na veselici svira kranjska meščanska godba. Usojamo se Vaše blagorodje uljudno vabiti k veselici. Kranjski «Savani».

Kegljanje za dobitke je vpeljalo tukajšnje slov. bralno društvo na novo zidanem zimskem kegljišču pri «Triglavu». Keglja se vsak četrtek, soboto in nedeljo od 8. ure zvečer naprej. Pričetek je z današnjim dnevom ob 8. uri zvečer. Dobitki: Prvi dobitok 50 kron v zlatu, drugi 25 kron v srebru, tretji 10 kron v zlatu, četrti in peti po 5 kron v srebru, šesti šaljiv dobitok. Trije lučaji stanejo 20 vin. Dobitki se razdele pri zaključnem koncertu, kateri se vrši zadnji dan kegljanja.

V Srednji vasi v Bohinju je razpisano učiteljsko mesto na ondotni tirazrednici.

Društvo svobodomiselnih sloven. akad. „Sava“ na Dunaju. Tovariši! Kranjski «Savani» priredimo s prijaznim sodelovanjem ostalih tukajšnjih svobodomiselnih sloven. akademikov v prid našemu društvu zabaven večer dne 7. sept. t. l. v prostorih kranjske narodne čitalnice. Vabimo najprisrčneje Vas člane in vse ostale narodno-napredne akademike, da nas posetite na veselici. Program je razviden iz današnje številke «Gorenjca». Posebnih vabil na člane in na akademike ne bomo razposiljali. Ostala vabila smo razposiljali ta teden; če smo koga slučajno prezrli, ga prosimo, da nam oprostí, ker se to pri taki obilni razposiljivosti vabil lahko dogodi. Kranjski «Savani».

Radovljiško gasilno društvo je priredilo dne 13. avg. prvič veselico v večjem obsegu. Čeravno je popoldne sonce precej pripekalo, vendar se je veselilni prostor na prostem kmalu oživel. Radovljiška godba na pihala je pridno svirala, trije paviljoni za jestvine, vino in pivo, v katerih so stregle naše požrtvovalne dame, so skrbeli za telesni blagor udeležnikov. Srečkanje in šaljiva pošta sta povzročila veliko veselja in zabave, zlasti ker so naše neutrudljive gospodične zastavile vse moči, da pomnože veselje in dohodek gasilnemu društvu. Janjcu na raznu ni posebno ugajalo dvojno pripekanje, a tembolj njegovo meso številnim kupcem. Proti večeru je bil veliki veselilni prostor natlačeno poln in tedaj so nam radovljiški dijaki vprizorili šaljivo igro «Bucek in strahu», ki je i po svoji smešni vsebini i po izborni karakterizaciji vzbudila veliko smeha. Dobro voljo je ohranil mladini plesni oder, kjer se je rajalo do lune in gale. Starejši pa so se pomaknili bližje paviljonov, kjer so vsled ljubeznivosti dam in dobre pijače pozabili na vsakdanje skrbi. Da se je mogla veselica tako dobro vršiti in da je tako dobro vspela — prinesla je 700 K čistega — zahvaliti se imamo v prvi vrsti cenjenim gospodim i gospodčinam za njihov trud in požrtvovalnost, potem vsem darovalcem darov za srečkanje, radovljiškim dijakom za dobro vspelo igro, nadalje vsem

onim, ki so denarno in materijelno pripomogli prireditvi do tolikega vspeha in sploh vsemu občinstvu, ki je posetilo našo veselico. Zahvaljuje se tudi slavnim gasilnim društvom iz Kamne gorice, Breznice, Ljubnega in Leš za izkazane simpatije. Odbor.

Napad na vlak. Minulo nedeljo so zopet našli pri Hrusici na progi velike hlode. Skrajno potrebno je, da se ondi železniška proga dobro zastraži in da se primerno postopa z vsakim, ki se približa železniški progi brez opravičenja.

Pri volitvi občinskega predstojništva občine Lancovo pri Radovljici so bili izvoljeni: Valentin Dežman na Lancovem, županom; Matevž Poznik v Voščah, Ivan Dežman na Lancovem, Mihael Rozman v Spodnji Lipnici in Franc Zupanc na Lancovem, občinskim svetovalcem.

Prostovoljno gasilno društvo se je osnovalo v Pr. dosljih pri Kranju. V odbor so bili voljeni gg.: Ivan Zabret, posestnik in župan, načelnikom; Blaž Zabret, posestnik in mlinar, podnačelnikom; Val. Oman, trgovec, blagajnikom; Ivan Konda, oskrbnik, tajnikom.

Elektrika v rabi pri novi železnici. Ravnateljstvo za gradnjo železnic se bavi s študijami, kako uvesti v obrat elektriko ne samo na črti Solnograd-Inomost, marveč tudi na črti čez Turin in poleg črte Sv. Mihael-Beljak-Pontabelj tudi na progi od Jesenic do Trsta. Poleg tega se obrne železniško ministerstvo do južne železnice, da si poskrbi pravico do vodnih močij ob črti Beljak-Ala, Inomost-Franzenfeste, Bruck-Zidanmost-Ljubljana-Trst v svrhu nabave elektrike.

Umrla je v Škofji Loki gospa Ana Guzel, rojena Hönigmann, ki je bila vrla gospodinja in preskrbna mati svojih številnih otrok, ki zavzemajo v svojih službah odlična mesta. — V Železnikih je umrla gospa Marija Hiersche, vdova Sehner, vdova odvetnika in mati distriktnega zdravnika dr. K. Hierscheta. N. v. m. p.!

Iz Lesec se poroča, da so se že par dni zbirale lastavice v trape, da odlete v toplejše kraje — in vse je reklo, da bodo skoro mrzli dnevi. In res: dva dni je deževalo, kakor bi lilo iz skafa. Toda pozneje je napočil najlepší dan; a mrzlo je. Toplomer kaže ponoči + 3° R in zjutraj ob 7. uri + 7° R. Kakor Triglav in njegove sovornike, tako je Stol zapadel sneg. Tuji nas zapuščajo. Tudi delavci odhajajo v tropah kakor lastavice. Samo te dni se je odpeljalo nad 130 Macedoncev v svojo domovino. Skoro, skoro bomo Gorenjci sami med seboj!

Iz Bohinja. Te dni prično s preložitvijo ceste. Pred vsem se podere sredi cestne proge ležeče gospodarsko poslopje posestnika Ilkarja. Razširjenje mostu, kakor tudi trasiranje nove ceste, ki se združi na južnem delu Studorja s staro, se prične šele prihodnjo pomlad.

* * *

Kaj so otročiči? V nekem gališkem mestecu je dala učiteljica učencem nalogo, naj popisajo, kaj so otročiči. Desetletno dekletce je napisalo tako-le: «Otročiči so najmlajši ljudje, kar jih je. Pri nas je samo po eden, in ko začena tekati, pride drugi in je potlej otročiček. Na naši ulici je zelo mnogo otročičev. V vsaki hiši eden, in zdaj, ko solnce sije, so vsi na ulici in se šele vidi, koliko jih je. V nekaterih vozčkih jih sedi po dvoje; eden ima glavico na eni strani, drugi na drugi, ti se imenujejo dvojčki in so si tako podobni, da misliš če gledaš enega, da vidiš drugega. Otročiči so zelo mili in dobri, ko

spe. Če jih pa umivajo, ali če se ponoči zbude, pa vpijejo in treba je hoditi z njimi v eno in drugo stran in tresti jih in peti. Vsak je bil enkrat otročič. Ded tudi, pa takrat ni bil tak kakor zdaj. Las se ni imel in tudi ne bele brade; tako pravi mama, ki ga je že takrat poznala. Otročiči nimajo zob in v ustih nič drugega, kakor kazalec. Odkod se otročiči dobe, ni zavrno znano. Eni pravijo, da jih prinese storklja, drug pa, da se dobe pod zeljnatiimi glavami.

Gospodarstvo.

Tedenski sojm v Kranju dne 28. m. m.

Prignalo se je 120 glav goveje živine, 8 telet, 151 prašičev, 70 ovac, — koze, 71 buš, 50 kg pšenice K 8'50, prosa K 9'50, rži K 7'50, ovsa K 7'—, ajde K 7'—, flozj 14'—

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu avgustu 1905 je 312 strank vložilo 72.445 K 05 vin., 301 stranka dvignilo 74.770 K 94 vin., 9 strankam se je izplačalo posojil 50.200 K — vin. Stanje hranilnih vlog 3.819.923 K 98 vin. Stanje posojil 2.105.647 K 92 vin. Denarni promet 357.137 K 78 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu avgustu 1905 je 233 strank vložilo 67.852 K 99 vin. 195 strank vzdignilo 94.782 K 88 vin. 35 strankam se je izplačalo posojil 31.504 K — vin., denarni promet 395.028 K 58 vin.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V mesecu avgustu 1905 je 81 strank vložilo 23.967 K 86 vin., 73 strank je dvignilo 55.762 K 05 vin., 9 strankam se je izplačalo posojil 6.200 K — vin. Stanje hranilnih vlog 636.070 K 09 vin. Stanje posojil 566.459 K 15 vin. Denarni promet 145.483 K 74 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu avgustu 1905 je 176 strank vložilo 72.619 K 72 vin., 113 strank dvignilo 26.312 K 65 vin., 8 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 11.900 K — vin. Stanje hranilnih vlog 1.324.033 K 73 vin. Stanje hipotečnih posojil 971.552 K 41 vin. Denarni promet 311.730 K 37 vin.

Razpis dobave lesa. C. in kr. poveljništvo pomorskega arsenala v Pulju je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani razpis za dobavo raznega lesa, ki ga potrebuje pomorski arsenal v Pulju v teku leta 1906. Dobaviti je med drugim temeljne tramove iz hrastovega in jelovega lesa: berstovo krivino; smrekove ali jelove tramove; planke, deske in droge iz orehovega, bukovega, lipovega in drugega lesa. Ponudbe je najkasneje do 26. septembra 1905 do 3. ure popoldne poslati na c. in kr. pomorski arsenal v Pulju. Dobavni razpis, ki obsega natančnejše podrobnosti, množine, vrste in oblike lesa ter dobavne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo za leto 1906 oddala dobava raznega lesa za ravnateljstva državnih železnic v Beljaku in Trstu potom javne ponudbe. Dobaviti bo: razne lesove, železniške prage, deske, late, tramove, toporišča, ročnike iz mehkega in trdega lesa, potem oglje iz mehkega in trdega lesa, brezove metle i. t. d. Dobavni pogoji, ponudbeni vzorci in sezname predmetov se dobe pri ravnateljstvu v Beljaku (oddelek [3] za vzdrževanje in stavbo železnic.) Ponudbe je

najkasneje do 11. septembra 1905 do 12. ure opoldne vložiti pri gori navedenem ravnateljstvu. Eden iztis dobavnega razpisa, ki obsega natančnejše podatke, leži v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavni razpis. C. Kr. oskrbnistvo pošne ekonomije na Dunaju, naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si za leto 1906 nabavi potom javne ponudbe razne predmete, kakor: napisne table, knjigovezna dela, ščelarstvo blago, gobe, železino, mednino, stekleno blago, službene čepice, zaboje, gumbe in zapone, plateno in materialno blago, nože in skarje, službene znake iz kovine, razne vrste papirja, pozamentarijsko blago, poštarske rogove, vrvarstvo in milarsko blago, stambilije in pečate, sukno, ure, tehtnice, uteže in vato, pečatni vosek in kleparsko blago. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, so pri oskrbnistvu pošne ekonomije na Dunaju (Postgasse 17) na ogled. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 16. septembra 1905, do 12. ure opoldne pri gori imenovanem upravništvu. Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje in zaznamek predmetov, katere je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Listnica uredništva.

— Članek: »Kranjski kmetje v savinski dolini« smo prejeli. Hvala zanj. Priobčimo ga v prihodnji številki. Prosimo oglasite se večkrat.

— Podlistek: V Bohinjin k bohinjškemu jezeru! je za to številko prepozno došel. Pride v kratkem.

Loterijska srečka dne 26. avgusta t. l.

Gradec: 85 83 56 64 24

Advokat 43-1

Dr. Franc Ksav. Poček

naznanja uljudno, da je

otvoril svojo pisarno

v Ljubljani na Starem trgu št 30.

II. nadstropje (v hiši gospe Marije pl. Plautz tik postajališča električne cestne železnice na sv. Jakoba trgu).

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da sem svojo pekarijo iz Prevčeve hiše na Podrtini, v hišo št. 124 (vulgo „pri Pikužu“) bivšem peku

preselil

ter vse na novo uredil.

Priporočam se za obilni obisk in pripomnim, da se bodem potrudil vsakemu najbolje postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Lenard Pikuž

pek v Kranju.

Sl. šolskim vodstvom

se priporoča

tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju

ki ima v zalogi

vse šolske tiskovine.

V kratkem izide v tej tiskarni za gg. učitelje jako pripraven

„Učiteljski koledar“

ki obsega tudi imenik sol in učiteljstva, stalaž in zapisnik.

Za mnogobrojna naročila prosi in se udano priporoča **Iv. Pr. Lampret.**

Gromovit „Živio“

ki imendana

priljubljenega gostilničarja

„Puščavnika“

g. Rajka Sušnika. 144-1

Stalni gostje.

Kavarna Kreuzberger

v Kranju (zvezda)

oddaja v drugo roko še naslednje časopise:

»Slovenski Narod«, »Slovenec«, »Gorenjec«, »Škrat«, »Laibacher Zeitung«, »Witzblatt«, »Interessantes Blatt« in »Wiener Bilder.«

Obenem naznanjam slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi, da sem

začetkom avgusta prevzel

to kavarno ter se uljudno priporočam z velespoštovanjem

134-4

Evg. Müllner.

Zobo- tehnični atelje
Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **kavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah.**

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist.** **Odrpto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.**

Najboljša

Najcenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri 65-18

Lovrencu Rebolju v Kranju.

Ravnotam se dobi eno žensko in eno moško kolo od trdke Styria, še prav malo rabljeno za prav nizko ceno.

Naprodaj je

mlin

s 4 tečajji na Bledu.

128-4

Pojasnila daje Franc Cvek v Kamniku.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

posilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K, 24 steklenič (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenič (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenič (4 ducati) 16 K, 60 steklenič (5 ducato) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastalemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kalaru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 107, Slavonija.

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijetnejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh žledodnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospejujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo muhlice in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in mardon; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija. — Denar se 121-6

Čitaj! Naročil Ne bo ti žal!

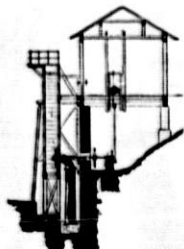
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika Kranju.

G. Tönnies

104-65

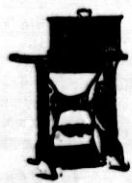
tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji iz kolesa

Tovarniška zaloga 121-47

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane **šivalne stroje in kolesa**

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

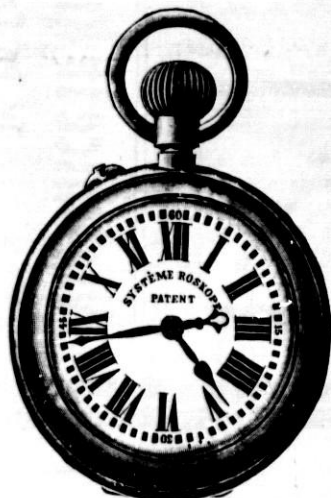
Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanju vrst **oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov.** Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dožniki in solčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-12

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo **ur, zlatine in srebrnine** po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštne prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 8-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-60

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-49

Večkrat premirano!

Glinaste peči

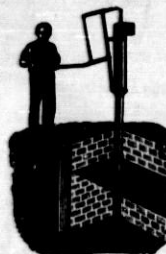
štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene **priporoča** 93-9

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

Najnovejše Bucherjeve patentirane trombe za gnojnico

priporoča 98-12

Trgovina z mešanim blagom Peter Majdič „MERKUR“ v Kranju.

Veliko izber otroških vozičkov

od 9 kron naprej, ročnih košaric, kovčkov in razno galanterijsko in špecerijsko blago po najnižjih cenah

104-6

priporoča

Mayda Bant, Kranj, pod mestom št. 14.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg-Amerika

94-12

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni.** Pojasnila po večkrat brezplačno.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kalis, trafika, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

Glasovir

se po nizki ceni prod.

Kje č pove upravnistvo „Gorenjca“ 129-4

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stevbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpe in križe, štedilnike itd.

Špecialiteta: 103-62

valjični zastori (Rollbalken).

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umernega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konecno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-45

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

97-65

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestininih baiah. Veliki prostori, prtično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad

119-61

ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)